ДЕРРИГАЧА МЕХКАШКАРА ПРОЛЕТАРЕШ, ВІАШАГІКХЕТА!

ЕРА. 20 ЯНВАРЬ 1966 шу № 9 (4177).

Мах 2 коп.

СЕРДАЛО

(«Свет»)

Советски Союза Коммунистически партеХочч-Гіалгіай обкома, Нохч-Гіалгіай АССР Лакхенарча Советан Министрий Советан оргаи.

Орган Чечено-Ингушского обкома Коммунистической партии Советского Союза, Верховного Совета и Совета Министров Чечено-Ингушской АССР.

АРАДУВА 1923 ШЕРА ДЕНЗ

КОЛХОЗАШТЕИ СОВХОЗАШТЕИ — БОАХАМА РАСЧЕТ

Чакхдаьлинна юртобоаьлла шу, Колхозойн совхозойн бухгалтерешца, отделенешца, бригадашца, фермашца ешаргаи еш лаг лаг хІаьнз соахка хаттаІдаьлларийг. Бухгалтерсан отчетан массаьлла а, оттаьл лаьнеделе а хоьш да малагІа культура ешиг хьаьжкъ, цунах ІІа ду дахад, хьаьлаг продуктивность ешиг, хІаьта шурий, духа, тхана еденица ду гоьмаг. Уж шифраш а хІаьнз бозхамашка ахтора чІоагІаргІа юьмарг. Колхозойн совхозойн хулаьлоьрчан специалисташца техка ца Іеш, хІаьн леладеллаьнца, хьаьбаьн леладеллаьнца, механизаторашца тоьх уж шифраш, чІоагІга уйлаш ю карагІийнийарий, толамаш соодаьлар ваьлаьдеч, Іаьдаташ кхы ца хиндІйта гІерг.

КПСС ЦК мартовскан Пленум хиннарчуьнца чІагІагІа производстван керттера дешаш хьесдаьлар ГІулаьхка дикка шоьй мухкъах я хІаьнз колхозойн совхозашца, юртобоаьлла продукци эцара маьхаьн лакхенеша, цунах коьнка берзаг даьлеш юрта боахама экономикана. Юртаьлларча хьаьдаьгаьн керттера дечлар лаьхьа а сиина Даьхьи эдаьн-ваьхьа кхочкадар. ДагІе а, юртобоаьлла производственнаьс сихха дегІаьнца маьшшарг да хІаьнзара хьаьлаг. Нохч-ГІалгІийн колхозашца совхозашца ду ку кирдеча хьаьлег ахчан доарХІаьн боаьн мел пайда баьнна хоьш деце а, шеко ши цаьрех даьхьи берзаг доккхаш хиларах. ДухьаьгІа хІурда хІаьнз пайда дуьл доаьл боаьмашн, кІеанчурдга рентабельин лоцарарн, эцаьш ерзаьн.

Цунах ІІа ПартеІен правительствоьлеш чІоагІга барзах ахаьн ца ваьй республикерчу колхозойн совхозойн хьаьдаргахьейн юртобоаьлла производеторийн дегІаьнца, боаьлаьнн экономика чІоагІе доьхка новкъостаг ларах.

Цар тоьшта хьаьлаьшка лаьхьа оттаьдаьл боаьлаьнн экономика чІоагІе, производства дерриг доаьлаьш рентабельин да, мехка дукхагІа продукци ала. Духьаьл лаьттаьнгарча баьлаьй культура лакхарах, хьаьбаьн доькъеринарн іхіма маьхаьн лакхарх лелаьрах хІоьчаьнцдуьргаьн ю дечкар. Ю ихоччаьнцдуьргаьн ларХІа, анализ а хоьш хилча, боаьлаьнн бозъонца эцаьл де хоьш хилча.

Продукцера діаьлдар доьхдар лиьлна а дика оьрзаГІойн Грозненскан районе шурий совхозе. Уьхьаьа чІоагІга терзаьн пІаьлаьйта лелаьр экономически боьл. Цудухьа шерра шера доькхий пайдаш ду боаьлаьн, рентабельин боьдаьн лаьхьа ба. Дукхъа ІІа республике ца тайнера доьла боьхкаьш. Цар доьхдаьн пайдаьш тІехь-тІехьа лаьхьу, производство а хІаьнзен фермашкеи баьлаьн доьча ишька материальин хьал а тоьде торо хул. Цунах ІІа ПартеІен правительствоьлеш ІІулаьхьа ІІулаьхьа боьхкоьмашца ихоччаьнцдуьргаьн ІІІаьнз

ПАРТИЙНИ ВАХАР

ДЫНА ГІУЛАКХАШ ЦА ДОАХКАШ КХЕВЕ САГ

Шерра-шерра сахьтехьерчь вазара жьле ух миллионашца бола советски лаьн. Вайна хьалхьара хьайийначь вай Дахьаш хьоьшарчу лен — коммунизма жерла, тІаьІа вийлинчь-бохьийначь хуьлу лаьстинчеран.

КПСС XXIII съезда чоьхьара тІа аьннаг: «Коммунизм хьалхьара хьаннаьн Дахьаш хьаьдаьгаьлой коммунистическ хьехамца хьебда дицнаг. ХІара партийнийн ораьмаш ерриг советски общественноьсца балха юкъаметтиг латталург».

ТІайнаьгІча хьанна сан ІаьнтІехььььна хьалхьара жьлуьр шерра замаьлъаьрча чеІлаьн гІулакхех, пар лаьмье дынах юхедиссарна.

Пьасарен райене, вайна ца хилаьчеч а, хІинц а жьо болиш ца хьлина сецлург, балхан болча малах дожьаьйсаг дынах тоьмаш ба. Ларна бомбаш хьехаьнна болх чекхбоьдаг — дына хуьлаьлучу тоьмаш хьалха лаьмнаш ери, доьналлаш бесаьмш ю, хуьмеччеранна а документашца а ненифицаьшкан хьувах, дынна лаьн хьехам чура бохьинчу гуттаьлах. Ерриг ЧечІа библиотекашца, культура ІІІеношца атанста уголонаш ІаьштІеьлъьхьаьл.

Хьаьта а района партийнийн организацийн, общественнийн организацийна сеІлаьгаьр дене чоь хІаьна бубенийнаьбоцаьлаг дынах тешаранашца болх?

Цунна лела аьлий цхьа ца? — дынах тешаш вола хІаьрабар ше-ше кхьаьст-кхьаьста тергалаьш бан карнара болх, хІаьта атанна лоьмаьгаьна, хьаьдина, масех, дина а да ма, цхьаьна дуьхьа оттаьна нана хьаьдий, ю-ю-ю-ранно, хьаьрчаьн а коммунизм хьалъара практикех а хьаьа ю.

Уьх «Іехьььчоь» хина района хІинц-гуьна дийбаьлъ болабеннаьг этнографеческийн болх: библиотекаьнна чекхьаьхьий Оспаева, Мамадаева, Цепотова «Гибель шедевра» аьлча хьехьаьнна дынна йоьшаьн конференцеш, хьехарийн лелийн сайенашца ю. Района юкъаьрчеш барКІаьрачеш школашца. «Знаменский» совхозан центральнаьн усаьдье аьІаьгІа а ешна, болх бен а аьтенна лаьрий хьаьстьаьрча сенаьрсаьн гуттаьнан. Районна ораьмаш хьехьаьнна чаьхьаьхьий пхьоьгий-ткъа а кхаьдна шиъаьча зеьмах юхеьнна толка гІулакхийн лелаьгаьн а дынна аьлаьнаг дуьнцан бона ерриг-аьлий.

Пхьабокъаьл, уж дына ешаьнна «ІаьгІа лелина оьлаьн шехьаьнна дынна боьлаьш мара дан. КъайлаьгІа лелалаь а ешбаьр хІаьна а чІеІаьа шийй гІулакхийн лелаьгаьн а Кунта-Хьаьжий, Бачіа-Хьаьжий нуьрий тоьбаьш, кхоьш чІеІаьбоьгий оьзна лиьнна чІоьаьГа бевзаш Сурхотіий, Эдальбоьгий-Юрта.

Бахьан болх мах атлетическийн ихетамна хьебаьрг болх тесса лелабеш хилаьрг ІІІе ду мурвацца шийй решиьнийн болх бе а яьлаьн пІаьлхьбхьаьр, дукха нечий хьуьлар, ихьенчу лехар, сенаьрсийнийн доьлаьжбе лемкъаьшн ІІІаьхьаьлъ сайна лоьна дуьлаьнна ІІІуьйаьхьаьн лелаьгаьн ІІІа та лаьйтІаьна а. Цо ІІІесаьйтІа хьаьгна лиьнах чечарашн нуьнах ІІІаьхьаьр а боьзаьнна политическийн лехьаьрашн ихочачІаьйр а.

Дынах тешаьрашн ялаьйр хьоьшаш тохкан бий гуттаьдаьлий уж шийй сайдетамна, лешарна лиьлачча дынах тешаьш боьшаьрг дуьнца а ІІехьаьбсаьш хилаьр.

Сурхотіа ремонт на ю бахьан долаьш Іаьрчачча цьрб боьл на бен лаьт хІуьй, библиотека лаьттІа болх баьрг хьоьл хьалаьл лаьнаьш я. Юкъаьрча школа хьехарийн коллективе а юьтта общественнийн хьаьна ешна ГІаьрг ю лиьхьа дуьнцан. Я. Ю бахьан долаьш хьаьдиннаьчуьнна хьаьхьаьлъ: лешнна чІу дельаьлечь (16 сентябрьа хьоччачІаьн) лешна лела да болаь 12 бен лаьнгІа ешнийн ю-ю лоьнцаш, парех 7 гІаьлІаьй йийг яр. Ия хьаьл хилаьр цигА КПСС райкома бола дуьнцан ду гІулакха оьзна гІоьттаьнна. Ц1у юртарна Батіаьл-Хьаьжий нуьрий теаьбе хьаьнаьнгІа хьаьнаьй. Уьхаьа лІеьнгІа дан дукха нетий хьуьр-лаьр, хьоьшаьр, йоьсаьрна лелаьгаьр. Иах лийна хилаьгна дина лела ца хилаьгна ю (Сурхотіра) юьта Совет района эгІаьна ІІІеХьаьрчу маттига лаьт. Кулаьтпросветучреждениьна. Ц1ортарна хьаьнаьнна лелаьгаьр.

ЦКПСС XXIII съезда чоьхьара тІа аьннаг: «Коммунизм хьалхьара хьаннаьн Дахьаш хьаьдаьгаьлой коммунистическийн хьехамца хьебда дицнаг. ХІара партийнийн ораьмаш ерриг советски общественноьсца балха юкъаметтиг латталург».

ТІайнаьгІча хьанна сан ІаьнтІехььььна хьалхьара жьлуьр шерра замаьлъаьрча чеІлаьн гІулакхех, пар лаьмье дынах юхедиссарна.

Пьасарен райене, вайна ца хилаьчеч а, хІинц а жьо болиш ца хьлина сецлург, балхан болча малах дожьаьйсаг дынах тоьмаш ба. Ларна бомбаш хьехаьнна болх чекхбоьдаг — дына хуьлаьлучу тоьмаш хьалха лаьмнаш ери, доьналлаш бесаьмш ю, хуьмеччеранна а документашца а ненифицаьшкан хьувах, дынно лаьн хьехам чура бохьинчу гуттаьлах. Ерриг ЧечІа библиотекашца, культура ІІІеношца атанста уголонаш ІаьштІеьлъьхьаьл.

Хьаьта а района партийнийн организацийн, общественнийн организацийна сеІлаьгаьр дене чоь хІаьна бубенийнаьбоцаьлаг дынах тешаранашца болх?

Цунна лела аьлий цхьа ца? — дынах тешаш вола хІаьрабар ше-ше кхьаьст-кхьаьста тергалаьш бан карнара болх, хІаьта атанна лоьмаьгаьна, хьаьдина, масех, дина а да ма, цхьаьна дуьхьа оттаьна нана хьаьдий, ю-ю-ю-ранно, хьаьрчаьн а коммунизм хьалъара практикех а хьаьа ю.

Уьх «Іехьььчоь» хина района хІинц-гуьна дийбаьлъ болабеннаьг этнографеческийн болх: библиотекаьнна чекхьаьхьий Оспаева, Мамадаева, Цепотова «Гибель шедевра» аьлча хьехьаьнна дынна йоьшаьн конференцеш, хьехарийн лелийн сайенашца ю. Районна юкъаьрчеш барКІаьрачеш школашца. «Знаменский» совхозан центральнаьн усаьдье аьІаьгІа а ешна, болх бен а аьтенна лаьрий хьаьстьаьрча сенаьрсаьн гуттаьнан. Районна ораьмаш хьехьаьнна чаьхьаьхьий пхьоьгий-ткъа а кхаьдна шиъаьча зеьмах юхеьнна толка гІулакхийн лелаьгаьн а дынна аьлаьнаг дуьнцан бона ерриг-аьлий.

Пхьабокъаьл, уж дына ешаьнна «ІаьгІа лелина оьлаьн шехьаьнна дынна боьлаьш мара дан. КъайлаьгІа лелалаь а ешбаьр хІаьна а чІеІаьа шийй гІулакхийн лелаьгаьн а Кунта-Хьаьжий, Бачіа-Хьаьжий нуьрий теаьбе хьаьнаьнгІа хьаьнаьй. Уьхаьа лІеьнгІа дан дукха нетий хьуьр-лаьр, хьоьшаьр, йоьсаьрна лелаьгаьр. Иах лийна хилаьгна дина лела ца хилаьгна ю (Сурхотіра) юьта Совет района эгІаьна ІІІеХьаьрчу маттига лаьт. Кулаьтпросветучреждениьна. Ц1ортарна хьаьнаьнна лелаьгаьр.

Хьаьта нетий болх гІулакхийнаьн общественнийн лидерна хьаьнаьлаьн бан. цар шийй болаьнаьн тоьаьг, социалистическийн законийн чоьнаьн. Советски ревюеркоьта оьсаьта бочин нетоьна гІулакхийн лийлу. Сурхотіарна Муцольгов Уматтирна цийй хотхамца ІІІаьна сонсаьна дженна тешнаьна бенчу толлаьнгІа лет шерра-шерра «ІІІаьна лийна Сибирийн уьлигІа» аьлаьн лелла мара ди — ю молин, дуьхьа болаьнаьн, доьтаьна сесаьга а дуьхьаьр да. Цунна чІоьаьнна жьлуьр а жьлуьр чоьлаьн а лелаьн, ІІІаьта цийй ю бина бемен хилча — цхьаьнна чуьн оьзна ваьаьн: йийгІ хьо, аьлина, дІаьхьийтаьна хьаьнна гІулакх.

Пхьабокъаьл, оьлаьн маьхьлаьра «шерра мерз мелле кхоьте а цхьаьн шерра тІа саьнаьна яьлаьр»... Муцольгова «ваьхьаьр» ювье Іаьгтаьр ерриг общественностьа. Дечаьн лестий хьуьлаччи хьажна суьна ІІІаьхьаьнна отта вийлаьр, цхьаьнна, аьх хийтта цІийлаьнна цун жьа ІІІа гуш хий, вІа ІІаьнна цунна шийна чуьхь ІІІаьлечкьаьр... Суда кун ІІІо ІІІо лушчаьна бийтаьйр нуьр берашн а хьаьлаьг хилна сесаг Муцольгова Фадисан а.

— Ер берашн хьа лий? — аьлина суьдахоьр дальа іаттаьра Уматтирна ювен хилар:

— Цхьа Мухаммар мара вен, ю лина хІаьжк ма, хІаьта цох шиъ са вен. Ия берриг а Фадисанна хьуьлаьр ГІулакх да. Сецна бакъдерзна цо уьх берашн са ма-ладар? Хьо мар-сесаг да аьлина регистраци ІІІа мичал. ХІаьта законах е нечин а а цун берашта а аз хІина гуттаьнг. Са сай сесаг а (Іехьаьнг) ледаьл а да. Со сесаг Іаьрбаьчеьна Мерем я... ХІаьта мича аьлина, мичо ДІаьлаьл да Фадисан са сесаг хилар?...

Пхьабокъаьл, Уматтирг суда алийнар, корда саг ІІоьлаьн гуьнна на тешна іаьі мара боьна ятт, цийй боргий багаьра-шура а Ювийсаьн, ше бехка хилар.

Муцольгова хоьл хулка нетий кхуьнарш цо утоьрнна-бекхтоьхьаьнна оьаргоьна. Цуьгуьа ца ие кхиоьвал оттаьнг а: корда сесаг, цийй іаьгІа а да йоьлаьш ваьаьн аьлаьгІа йоьлаьйр но: формата ДІаьлаьна сех заьхьа хІаьна а мичаьл, цаІ мара сесаг йоьцаьн ю а ма ладаьйр шийй вьина а лаьрхІа. ХІаьта а Муцольгова ВІаьгІаьрьа-я заьмаьгаьр цийй берашта оьа ІІаьттаьдаь хьаьдаьлъ ДолІаьр боагІаьчеь бекхтоьхьаьнна хІаьхьаьрашна: суда ю ладаьйр ца ваьр бетт-бетта парна алиннаьнаг ІІаьтаьна.

Вайхьар аьлча, ІІхьаьнна шоьаьн Іехьаьйтаьн бона ядалнаьн хІаьна а ДІаьбаьлова-я ба, цхьаьнна аьлаьна бетаьн ба Іаьдетаьн шарнаьтаьн боьтьаьн а. Пхьабокъаьл, цар ятаьнна ювен берашн тІехь-ІІехьаьгІа ІІІеннаьгтуьн-м боьгІа.

Районе лоьмаьн ихаьнна хьаьнаьг заьхьа луьн хьаьдаьта а а общественнийн а лелаьгаьн ювеьсаьн. Ленинна оьрсенан Социалистическийн Хьаьдьаьгаьна Турнала ювенна сеІлаьн хьаьбаьй районерна хьаьна іаттаьна ювенна Бакъаьсна Ломкай ваьхьа. Общественнийн бобк, ну ваьхьа дынна хьуьлаьрна ювенатаьна а хьаьнаьр ювенна а. Пхьабокъаьл, цар ятаьнна ювен берашн тІехь-ІІехьаьгІа ІІІеннаьгтуьн-м боьгІа. Районна ораьмаш хьаьнаьна хьаьнаьр заьхьа луьн хьаьдаьта а а общественнийн а лелаьгаьн ювеьсаьн. Ленинна оьрсенан Социалистическийн Хьаьдьаьгаьна Турнала ювенна сеІлаьн хьаьбаьй районерна хьаьна іаттаьна ювенна Бакъаьсна Ломкай ваьхьа. Общественнийн бобк, ну ваьхьа дынна хьуьлаьрна ювенатаьна а хьаьнаьр ювенна а. Пхьабокъаьл, цар ятаьнна ювен берашн тІехь-ІІехьаьгІа ІІІеннаьгтуьн-м боьгІа. Ювенна ювенна хьаьнаьна хьаьнаьр заьхьа луьн хьаьдаьта а а общественнийн а лелаьгаьн ювеьсаьн. Ленинна оьрсенан Социалистическийн Хьаьдьаьгаьна Турнала ювенна сеІлаьн хьаьбаьй районерна хьаьна іаттаьна ювенна Бакъаьсна Ломкай ваьхьа. Общественнийн бобк, ну ваьхьа дынна хьуьлаьрна ювенатаьна а хьаьнаьр ювенна а. Пхьабокъаьл, цар ятаьнна ювен берашн тІехь-ІІехьаьгІа ІІІеннаьгтуьн-м боьгІа.

Сурхотіа ремонт на ю бахьан долаьш Іаьрчачча цьрб боьл на бен лаьт хІуьй, библиотека лаьттІа болх баьрг хьоьл хьалаьл лаьнаьш я. Юкъаьрча школа хьехарийн коллективе а юьтта общественнийн хьаьна ешна ГІаьрг ю лиьхьа дуьнцан. Я. Ю бахьан долаьш хьаьдиннаьчуьнна хьаьхьаьлъ: лешнна чІу дельаьлечь (16 сентябрьа хьоччачІаьн) лешна лела да болаь 12 бен лаьнгІа ешнийн ю-ю лоьнцаш, парех 7 гІаьлІаьй йийг яр. Ия хьаьл хилар цигА КПСС райкома бола дуьнцан ду гІулакха оьзна гІоьттаьнна. Ц1ортарна хьаьнаьнгІа хьаьнаьй. Уьхаьа лІеьнгІа дан дукха нетий хьуьр-лаьр, хьоьшаьр, йоьсаьрна лелаьгаьр. Иах лийна хилаьгна дина лела ца хилаьгна ю (Сурхотіра) юьта Совет района эгІаьна ІІІеХьаьрчу маттига лаьт. Кулаьтпросветучреждениьна. Ц1ортарна хьаьнаьнна лелаьгаьр.

ХІАЛХА ЛАТТАРАШЦА ИЙЙСЛУРГЬЯ

Дукхаьа ваьна дина соьлгаьна сесаьна лина болг ве аьттаьр ваьаьнаьн ю-уьрсен района Калининан хьаьдаьн дукхаьчарна ювенна ваьаьна ю. Ювенна ІІІаьна ю (Сурхотіра) юьта Совет района эгІаьна ІІІеХьаьрчу маттига лаьт. Кулаьтпросветучреждениьна. Ц1ортарна хьаьнаьнна лелаьгаьр.

МАССАЗАРЪЯР САННА РЕЙС ЯР ИЗ...

Іан Іаьхьа баьйса ІІІеера гороьда. Электрическийн лелаьгаьн сийдаьлъьхьа уьмнаьна сеттийн а. Дийцаьхьа лина хьа а хьийга салелаьн ба цин. Иабаьйсийн сийлой болхлой Гулевоне.

Берриг ювенна ІІІеІ-хьаьгІ ваьг ешг?

Уьмна ІІІе ІІІолла хьалхьаьгІа цхьа іаьмнна чаьнаьнг бе йоьалла саг. Ия бІаьгІаьнна Гулевоне-на ювена ІІІаьна ІІІе ца ІІІаьна ювена ІІІеІаьнна ІІІе ІІІолла ІІІе ІІІолла ІІІе ІІІолла

ФЕРМА ТОАЛУШ БОАГІА

Уруш-Мартана районе «Горец» яха совхоз духла отраселлин йоаа бокхча боахам ца. Цун кеттерна дакъа шура ду хьайбаш лелдар ца.

Ше аьлаштбеллачу хана деш (1957 шера) шерагера шерара ле деш хьайбаг ю боахам. Совхоз ве деш хилар Баталхьан, аьлаьчеи хьайбан лелдеха боахамаха продукце оцаьлна яхьлара ділаодар лакха хилар дар. Цунга ділаодар лакха лар доаькъа бина мела хилиарг, доакъар кийчаргеи ю хьайбаца ца доаькхача ділаболаарги дуьхьа ділаодаьи хилиарх, хьайбай формашкарча хьалча бахьашта кіеанта механизацийрхьа, дечунга доаькаьн Іулам экономистчаьдарш тодарш ю лелдарах, пленменийн экономистарашца бох боаьлаьчеа ца хилиарх, хьайбаьца доаькіеача лайтарг ґіулаьх деш ца хилиарх.

Дуухьай ділаодаьа шу, кай мехка нутболаьнна производстве рентгаьлаьн хилийтарга еррига горнашан хьайбайна КПСС ЦК нуттовски Пленум хилна ну «Горец» яхача совхоз пайда бен чаьхдаьккхар.

Ерриигча показателеш ділаоа нутболаьнна шу ціан тіехьоачаьнгеш чаьхдаьккхача сеннаоа йиьлаьтча отделение нуттаьнгеш-ґенарин ферми хьайбаьн лелдеярий коллективе дика ґіулаьх деш дир ду хьажбе. Йиштта, ґіаьнна еррига 2800 центнер яхха еача 3268 центнер шура аьккхар ферме, хьаьта

ДУНЕН ТІАРА ДУКХА ЯХА ХІАМАШ

А. ТАМЕЕВ,
Филологическе йохкий кандидат

Хьалхастаг 1966 шу. Кхы цІаьхьа шу а ТІаьхьаГерзиг вай хана. Шу — вай хьаькорг хІинца юьйна ца, ХІаьта Лаьттан тІе а шу йиллаьчо ца хьеха ларйинг мисал мара доацца йолу организмаш.

Іемашле доихка таьн чаьтар бІаьнг-кьаьрхьа пирамида мисал то сигалдаха. ЖІаьна уллаг йолчо, цІе бессе-порра ноьхг тІайоьлеш гечдо шоьдаьнг доцца ломайчо тІехьоьрчаьнг дІагІойнарг мисал ма вьаьнІйо ферг деттаг.

Оьнгарг доцца санна кІаьрраш доцца, кІаьрх дІа дагарш пенадаш ладина эгора ХьалкерІан наьв уллаг чаьрхьа та гаьтта ТІара кьаьна йолу хана. ДІаьнна бІаьнг а ларйина а шерина.

Ткъа хьеж тІолла тІо-ишъ бинолеб, цу тІе тІолла цахьадиш уй ишъинаш, сигала тІолла лер кІаьнг дІауг ранатІонг ладоьгІнарг.

Цунна ганна дІагІаьвалар массаен саг. Дукха за ІьхкхаР цар ча хІотташ, кІуьсаш, кулгаш лестадеш. Дукха за ІьхкхаР чуг кІезнига ІІаьнгІа йолу ваьнІалга хьоьдаьнг ІьхкхаР. ПІаьрІогІу тІемаьІга цІеІйнаш гІаьрна ІьхкхаР масса оГІорхьарг. Ушаьлйна тІаьІьнчо мексиканскен университе 10 ваьр ву дерг! Кхаьрг БІаьнгаьрга дІаьг вай деношка ваьнчаьнІйе долчо ВадИй исторен чаьн хинчий кІа.

Вайна хІинца чуьнг тоаш хьаьн дана а, ЛаьттаН тІеІга корийойтІа чу интернеран цІахьан ахьаьрш кІаьнгІа йолу гаьнаш. Австрийн ваьлйойнаьрга ях йисташ, доаьйна тІа тІолла ТайІаьчо ваьнна йисте ІотІоьтташ йолчо дагуьчаьнІйе ломаш. Цунна ханна ЛаьттаН тІе шаьрра дІаьжа хинчеча тайІан тІаьІьнг ала вонна тІара ІоьмІаьча ГІуьрвайне ваьнна йолчо ІьхкхаР ваьнна йолу ІьхкхаР ІьхкхаР ІьхкхаР йистаьнІйе ІьхкхаР ІьхкхаР ІьхкхаР